

Halina Karwowska

Klepacze, woj. białostockie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 17, 152-153

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KARTOSZYNO, gm. Krokowa
woj. gdańskie
Stanowisko 7

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Iwona Wolanin-Sautdrzyńska.
Finansowała Elektrownia Jądrowa "Żarnowiec" w Budowie.
Czwarty sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /XI-XII w./.

Badaniami objęto zachodnią część stanowiska położone wzdłuż brzegu jeziora, który zajmowała część produkcyjna osady wczesnośredniowiecznej. Zbadano obszar 3400 m². Zarejestrowano 442 obiekty, w tym paleniska, jamy, ziemianki i półziemianki, dołki postępowe, piec. Odsłonięto trzy rzędy palenisk usytuowanych wzdłuż dawnej linii brzegowej /maksymalny zasięg jeziora Żarnowieckiego w tym czasie/. W jednym z nich /obiekt 1018/ znaleziono żużel żelazny. Część tego rodzaju obiektów posiadała prostokątne jamy, które wraz z paleniskiem tworzyły zespół. Odsłonięto również dużą ilość jam o znacznej zawartości popiołu.

Na podstawie ceramiki z palenisk, jak i obiektów towarzyszących można określić chronologię tej osady na II-III wieku. Wystąpiły również obiekty kultury pomorskiej, z których na uwagę zasługują 4 owalne lub okrągłe ziemianki. Materiał ruchomy z osady stanowiły przedmioty żelazne, ceramika, polepa, kości oraz narzędzia krzemienne i ich odpady.

Materiały oraz dokumentacja z badań znajdują się w archiwum Pracowni Archeologicznej PP PKZ O/Gdańsk.

Badania będą kontynuowane.

KARTOSZYNO, gm. Krokowa
woj. gdańskie
Stanowisko 11

patrz okres lateński

KAZIMIERÓWKA, gm. Jeleniewo
woj. suwalskie
Stanowisko 1

patrz okres wpływów rzymskich

KLEPACZE
woj. białostockie
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badanie prowadziła mgr Halina Karwowska. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Omentarzyko wczesnośredniowiecznego typu nazowieckiego w obstawach kamiennych /XII - XIV w./.

Badania na stanowisku 1, usytuowanym w obrębie zagrody Antoniego Niemysłkięgo, miały charakter ratowniczy. Omentarzyko położone jest na wycozynie łagodnie opadającej w stronę odległej o około 300 m na północ rzecze Silna oraz w odległości 35 m na zachód od drogi polnej Klepacze-Skiwy Małe. Zachowana południowa partia stanowiska to zaledwie mały fragment całości. Reszta uległa zniszczeniu na skutek prowadzonych prac budowlanych na terenie zagrody. Według relacji gospodarza natrafiał on jak i wcześniej jego ojciec, na drobne zabytki brązowe oraz kości. W skład zachowanej partii stanowiska wchodzi kurhan o średnicy około 15 m, na którym jeszcze do niedawna stał krzyż drewniany postawiony w 1840 r. oraz kamienie obstaw grobowych.

Wykopy usytuowane w partii południowej. Przekopano 100 m² /ar 16/ powierzchni. Kamienie obstaw występujące na całym obszarze aru ułożone były nieregularnie. Większość z nich znalazła się na badanym terenie wódnie na skutek niwelacji okolicznego terenu. Brak kamienny składał się z 3 warstw w partii północnej A i B /i 2 warstw w partii południowej/.

W trakcie prac wykopaliskowych odkryto 11 grobów szkieletowych w tym 6 to groby dziecięce. Zmarli ułożeni byli na wznak, na osi W-E z głową na zachód. W jednym wypadku/grob ar 3/ z rękoma

szkła, w trzech - z jedną ręką lekko zgiętą w łokciu /grób nr 6, 7 i 11/ i jedną ręką zgiętą w łokciu pod kątem prostym /grób nr 4/. Układ kości górných w pozostałych grobach jest nieczytelny na skutek złego stanu zachowania kości.

Wyposażenie zawierały tylko groby nr 3 i 5, a w jego skład wchodziły: brązowe zawieszki gułkowate, zausznice malinowate, fragmenty brązowego pierścienka, kółko brązowe, kabłączki skroniowe oraz szklane paciorki barwy białej i niebieskawo-zielonej /tylko w grobie 3/.

Ponadto w trakcie prac eksploracyjnych znaleziono: żelazne krzesiwo, żelazny uchwyt od wiaderka, okucie łopaty, fragmenty przedmiotów metalowych o trudnej do ustalenia funkcji oraz fragmenty ceramiki, głównie XII-XIII wieku.

Badania będą kontynuowane.

KOCANOWO, gm. Pobiedziska
woj. poznańskie
Stanowisko 13

Konservator Zabytków Archeologicznych
Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badanie prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansował WKZ w Poznaniu. Drugi sezon badań. Omentarszyskie kultury pomorskiej i omentarszysko wczesnośredniowieczne.

Prace ratownicze skoncentrowano na terenie centralnej partii zachowanej części wschodniej wzgórza. Przekopano powierzchnię około 130 m². Odkryto 3 następne groby skrzynkowe z obwarowaniem kamiennym, których komory były zbudowane z dużych głazów, zniszczone częściowo /groby 4 i 5/, lub w dużym stopniu /grób 5/. W jednym z grobów znaleziono 8 popielnic, a w drugim obok niego - 4 popielnice, wraz z licznymi misami, kubkami i innymi naczyniami. Trzeci, najbardziej zniszczony grób zawierał 3 skupiska przepalonych kości ludzkich oraz ułamków naczyń glinianych. Fragmenty naczyń i ułamki kości występowały również luźno w warstwie próchnicy. Omówione groby pochodzą ze zwykłej fazy wczesnego okresu epoki żelaza oraz z wczesnego okresu przedrzymskiego.

Zniszczenia w obwarowaniach grobów skrzynkowych oraz częściowo uszkodzenia popielnic wyjaśniło odkrycie 20 szkieletów ludzkich, z których część posiadała obstawę z kamieni, względnie kamienie leżały nad szkieletami. Dwa spośród nich odkryto poza komorą, ale częściowo w ramach obwarowania grobów skrzynkowych, które rozebrano dla ułożenia zmarłych. Szkielety leżały w wąskich jamach usytuowanych na osi zachód-wschód. Omentarszysko było użytkowane przez okres kilku pokoleń, o czym świadczy odsłonięcie 2-3 poziomów zalegania szkieletów oraz odkrycie dwóch pochówków ze szkieletami złożonymi wtórnie w postaci stosów kości. Wśród nich występują kości szkieletów kobiet, mężczyźni i dzieci, zmarłych w różnym wieku, których pochowano w pozycji wyprostowanej z rękoma wyciągniętymi wzdłuż ciała, z głowami skierowanymi na zachód /większość/ oraz na wschód, z lekkimi odchyleniami od osi zachód-wschód. Przy szkieletach znaleziono 5 noży żelaznych, osiekę kamienną, sprzączkę z brązu, 8 ołowionych i fragmenty 3-4 dalszych ołowianych kabłączków skroniowych o średnicy około 2 cm wykonanych z brązu, spośród których część jest platerowana srebrem. W 3 grobach wystąpiły również ułamki naczyń z fazy C i D oraz z fazy E wczesnego średniowiecza, jak również pojedyncze fragmenty zniszczonych popielnic kultury pomorskiej, pochodzące z wczesniej omówionych grobów skrzynkowych.

Materiał źródłowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

KRAKÓW - Stare Miasto

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zmits, pod kierunkiem doc.dr. Kazimierza Radwańskiego. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Osadnictwo wczesnośredniowieczne, późnośredniowieczne i nowożytnie. Ślad osadnictwa kultury łubuskiej.

Kontynuowano prace archeologiczne w wykopach budowlanych i instalacyjnych oraz w szybach geotechnicznych na terenie Starego Miasta. Odkryto wyniki uzyskano w następujących punktach: